

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; pestmegyei közgyűlés a' takarékpénztár ügyében; pécsi, csáktornyai és szabócsi hírek; különféle; 's a' t.) Amerika (floridai és montevidei hírek; 's a' t.) Spanyolország (lapvélemény a' cortesföloszlásról; 's a' t.) Anglia (Windsorpalotát ismét egy holdkörös szerelmes látogatja meg; vélemény a' keleti ügy mostani helyzetéről; a' newporti zendület némely részletei; longyel gyűlés Londonban; 's a' t.) Franciaország (elfogatások a' pokolerómú miatt; a' kormány katonaságot szállít Algírba; Abdelkader zendítő levelei; parisi öröngés Orleans hg miatt; 's a' t.) Dánia (a' király meghalt; 's a' t.) Dánia. Olaszország. Törökország. —

Magyarország és Erdély.

Őcs. 's ap. kir. fősége f. e. dec. 3iki határozatában Kovács Antal szebeni lelkész sz. Katalin brassai czimzetes apátjává; Töltényi Szaniszló bécsi cs. kir. József akadémiai tanítót pedig bécsi tud. egyetemi tanítóvá nevezni méltóztatott az orvosi karnál.

Őcs. kir. felsége Valencsek János szeniczi (Nyitra vármegy.) evang. tanítót kis arany érdempénzzel méltóztatott kegyelmesen megajándékozni; Bezeredy Adélnak pedig a' bajor kir. sz.-Anna-alapítvány díszjele elfogadhatását 's viselhetését megengedni.

Őcs. 's ap. kir. fősége f. e. nov. 18iki határozatában Obermayer János katona-élelmezési tisztartót élelmezési főtitkártartóvá 's egyszersmind előadóvá nevezni méltóztatott a' bányászati főhadikormányzónak.

A' m. k. udv. kamra a' facseti megürlt számtartói tisztségre Hafner Károly, a' lippai igazgatóhivatal ellenőrljét alkalmazá; továbbá Schild Károly kossovai ispánt Vattinára; Riegler József berlistyi ispánt Kossovára szintazon minőségben helyezte át; Pichler Leopoldot, a' lippai ügyész hivatal gyakornokát, berlistyi ispánságra lépteté elő's az oraviczi megürlt tisztnokságra Krenauer Ferencz ugyanottani helyettesített tisztnokot; végre a' selmeczi k. erdőhivatal irnoki tisztségére Seifert Eduárd styavniczkai k. erdőszót nevezé ki.

A' m. kir. helytartótanács Heldwein Károly nagyváradi rajztanítót budai rajztanítóvá alkalmazá.

A' bécsi cs. kir. tud. egyetemnél mult hó 7ikén ment véghez a' procurator-választás, melly alkalomkor Magyarország részéről Peczval József bölcselekedési tr és bécsi cs. k. tud. egyetemi tanító nevezteték ki.

F. dec. 15kén délelőtti 10 órakor Pestmegye közgyűlési nagytermében Simoncsics János pestmegyei másod-alispán úr elnöksége alatt azonnal vármegye takarékpénztári egyesülete nagygyűlést tartván felolvastattak az eddig aláirt részvényesek nevei 's a' jelenlevők mindenk előtt a' részvénytársaság alapultnak (constituáltak) nyilatkoztatták. Ezután elnök alispán úr röviden előterjesztvén azon nemes célt, mellyt bíró Fáy András úr n. Pest vmegyéhez beadott's nyomtatásban is közre tett javaslatánál fogva egy takarékpénztár-felállítással elérni törekszik 's melly, mind haszna mind létesíthetősége tekintetéből a' tisztelet megye Rendelése által pártolás alá vétett, miután a' társaság magát megalapította, azon ideigleni választottság nevében, melly a' tisztelet megye megbízatából ez ügyben eddig munkálkodott, leköszönt 's az egész intézetet a' részvényes társaság további rendelkezési alá adta. Ezt követé bíró Fáy András úrnak mint az intézet alapítójának, részint azok iránt, kik terve létesítésében segítségül voltak, emberbaráti buzgalomkért nyilvánított köszönete, részint az intézet körülményeit magában foglaló 's a' jelenlevők által — ha egyebet nem tett volna — csupán ez egyetlen tetténél fogva örökké fennmaradandó érdemei méltánylásul sokszoros „éljen“ kiáltással fogadott ékes beszéde, minek végeztével, az igazgató és kormányzó választottság választására kerülvén a' sor, miután a' jelenlevők, annyi különböző karzat - 's felekezetheli, 's egymást csak nézve, vagy nagy részben úgy sem ismerő személyeknek bizodalnokokat illy körülmények közt rögtön központosítani majd lehetetlen lett volna, jóllehet az alapszabályok értelmében az igazgatónak és kormányzó küldöttségnek titkos szavazat által kell vala választatnia, attól csupán ez úttal, és minden innenjövendőre lehető következésnek ünnepies kirekesztésével, megkérték pestmegyei alispán Simoncsics János urat: hogy választottsági tagokat javasolni sziveskednék. Ki is következöket, névszerint: gr. Teleky Sámuel, gr. Ráday Gedeon, Benyovszky Péter, Vas László katonok, Fáy András, Lissovényi László, Ladomérszky Imre, Nyáry Pál, Zlinszky János, Ilkey Sándor, Patay József, Rosty Albert, Tolnay János, Dumcsa Döme, Halbauer János, Karczag Benjamin, Wodianer Sámuel és Boskovich József ú. hozván javaslatba azok kormányzó tagokká, igazgató elnökke pedig maga tisztelet alispán úr egy évre köz felkiáltással megválasztattak. Ezután a' pénztárnok, ellenőr és irnok választása 's illetőleg kinevezése jövén szóba, miután az ezek számára szükséges utasítások még kidolgozva nincsenek, hosszas vitatás után abban állapodtak meg a' jelenlevők: hogy a' kívántató szabályok folyó hónap 29keig egy megbizottság által készítettessenek el, 's a' kitétt napon ugyane' helyen tartandó nagygyűlés elibe terjesztvén, helyben hagyatásuk után adassanak ki az ugyanakkor választandó tisztviselőknék. Kikre nézve most csak annyi határozatott el, hogy: a) biztosítéki levél — melly a' választandóknak, ha atyai hatalom alatt lennének atyjai, 's ha házasok, hiteseik által is aláírandó 's a' lekötött javakra első helyen bejegyeztetendő — a' pénztárnoktól 10 ezer, az ellenőrtől 6000, az irnoktól pedig 2000 pengő forint erejéig kívántatik. b) A' választandó pénztárnok, ellenőr, és irnok más hivatalt nem viselhet, 's más lekötöttségje nem lehet c) a' lekötendő érték összeírását, hiteles kimutatását, betáblázásoknak mennyiségét folyamodásával együtt elnök Simoncsics János alispán urnak legfeljebb f. hónap 28kaig kiki beadni tartozandik olly végre, hogy ezek bizonyítás után a' hivatalkerők cautióinak elégléte, a' választmány által, még a' 29iki közgyűlés előtt elhatározathassék. Mellynek ezek szerinti megállapítás után a' szabályok kidolgozására kir. tan. Steinbach Ferencz úr elnöksége alatt: Eötvös József, Kovács József, Nagy István, Máj József, Hajnik Pál, Zsivora György, Sartory János, Valero Antal, Fabricius József,

Nagy József, Eckstein Rud., Fáy And., Grabovszky Athanáz, Cahen Móríc és Oesterreicher Dávid ú. köz felkiáltással megválasztatván 's a' kimunkálandó utasításoknak f. hónap 29kén tartandó nagygyűlés elibe mutatására megkértevén, 's az eddig történeteknek részint köztudomás, részint a' pénztárnokságra, ellenőrségre és irnokságra vállalkozandók értesíté-e végett újságlapokban közlésére alulirt megyei főjegyző megbízatván a' gyűlés szétoszlott. Nyáry Pál m. k. pestmegyei főjegyző.

Folytatása a' pestmegyei takarékpénztár részvényesek névsorának, czimzet nélkül betűrendben: Andrassy József, országgyűl. követ 3 részv., Antal Mihály, Bánffy László b. O. K., Barkassy Imre, Beöthy Ödön O. K., Belezna János gr., Beniczky Antal, Bieskey Ignác, Bieskey Venczel, Biró Imre O. K., Bohus János O. K., Bónis Sám. O. K. Eötvös József, Ensel-Réső József, Fáy György, Fogbtü Zsigm., Gál János, Halász Imre, Hajnik Pál, Hegedüs Antal, Helmezy Mihály, Hengelmüller Mih., Kapezy Tamás, Katona Lajos, Kiss Károly, Kovács Istv., Kovács Mih., László László, Lipovniczky Vil., Lissovényi László, Lónyay Gábor O. K. Mariassy-Szpeppy Mária a' már vett két részvényen felül újra 2 részv. Mátray Gábor, Majláth György O. K. Mocsary-Vattay Rozália, Modrovics Ján., Mühr Antal, Nagy István f. j., Neustein Bernát, Nyáry Miklós, Okolicsányi János, Palaczky Anna, Pajor Kamill, pesti és budai mézszáros czéh 2 részv. Plathy-Döry Kriszt., Porkoláb Dániel, Pribék Antal O. K., Prónay Albert F. H. 1 részv., Pulszky Fer. O. K. Raics József, Sánta Istv., Sartory Ján. 3 részv. Simoncsics Ján., Stettner Ign., Szánthó Ján., Szegedy Sánd. O. K., Szemere Pál, Szentiványi Károly O. K., Szentmiklósy Viktor O. K., Szilassy-Ieczedy b. Kat., Szilassy György, Szily Istv., Tinnyei közbirtokosság, Zofcsák József, Zombory Bazil, Jakovics József, id. Jankovics Imre, Jankovics László O. K., Valero Antal, Vay Lajos b. O. K., Vogel Lajos. Az eddigi alapítói aláírás-szedésben kitűnő buzgalmu sikert bizonyítanak Zlinszky János 's Miskay Imre fő szbiró's Eckstein, Nyáry és Bieskey alszibiró urak, Ráday Gedeon gr., Küllkey Henrik ügyvéd, és Nagy József keresk. urak; kiknek az intézet ezennel forró hálóját jelenti.

Nm. Nádasdy Ferencz gr. váci püspök 's b. t. tan. úr kegyes volta' pest megyei takarékpénztár fölségellésére 200 pengő forintot ajándékozni, mit az intézet egyesülete halás köszönettel fogadott. Egyébiránt minden ezen intézetre tett és még teendő gyamadakozások, mihelyt azok névsora beküldetik, buzdítás és ellenőrség végett a' közönséggel tudatni fognak.

Azok, kik a' pestmegyei takarékpénztárból, a' már hírlapjainkban hirdett feltételek mellett, pénzt kívánnak kölcsön venni, újra felszólítatnak jelentéseiknek a' szükséges kimutatásokkal, alispán és takarékpénztár-igazgató t. Simoncsics János urhoz, minélelőbb leendő beadására.

Csáktornya: Őcs. 's ap. kir. Felsége kegy. rendeleténél fogva szabaddító Csáktornya város Tanácsának létegetése (organizációja) a' t. vmegye által e' legfensőbb rendelet fogantatására megbízott muraközi járásbeli főbíró ur szentpéteri Horváth Péter elnöke alatt f. évi novemb. 19kén vitett véghez: mellynek következtében a' mindenk előtt is az egész közönségtől ezen végre megválasztott 40. választó - polgár vagyis negyvenedes által, kiknek hivatalok holtig tartandó, bíróvá választott Zozolly Dániel; rendes és illetékes tanácsbelieké: Verbantsits József, Tódor József, Petsornik Márton, Siskovics Döme, Sztrahia Orbán 's Deurbáni János; tiszteletbelieké: Zozolly Ferencz, Salfarits József, Kovács Fülöp, Pechter Ferencz, Hörmüller Mihály és Krassovecz János; továbbá jegyzővé: nemes Svággell Tamás hites ügyvéd; árvák atyjává: nemes Tkaltsits János, ki is e' város iránt viseltető különös vonalomból e' valóban terhes hivatalt minden fizetés nélkül elvállalni sziveskedett; pénztárnokká: Sztrahia Balázs; kórházatyává: Máj János. E' létegetés már az által is, hogy ez, az olly annyira különböző érzelmei mintegy összeolvadásának következménye, teljes esemdel jutt végre, biztos reményű jövendőt nyújt a' közönségre nézve. A' választó polgárok, vagy is negyvenedesek pedig e' következők: Martincsevits Ignác nedelicsi plébános és alesperes, idős Tódor József, Rumpold Mihály egyszersmind tüzi-biztos, Máj János, Lopatni György, Szirk Fridrik, Goricsanez Ferencz, Novák József, Koller József, Kristóts István, Zdelár Miklós, Feres Aloiz, Salfarits György, Istvánovits Márton, Szudecz György, Krassovecz József, Pintarits József, Kober Andor, Biltsits Antal, Stern József, Kuster Antal, Fuchs András, Verbantsits Ferencz, Martánits György, Bell Márton, Malekovits Boldizsár, Kóosz György, Vég Miklós, Horváth János, Czapek József, Dobsa Iván, Kuhanez József, Silobod Jakab, Dobsa János, Tkaltsetz Mihály, Mikác Andor, Jellenits József, Dobsa József, Vabeca Márton és Novatsits Pál.

Pécs nov. 28kán: Több rendű lapban lehet olvasni Pécs lakosinak a' jólétesinosodás- 's kényelem - nagyobbításra diszes törekvésüket, jelesül: magasztalásra méltó ujdona alakult színházok, kapcsolatban a' jeles Casino-épülettel, melly több került száz ezernél; tanú hasonlólag az ugy nevezett „Balokány“ híddeg fürdő esonakaszható tavával és sétaterével, melly hir szerint a' városnak hét ezernél több került; 's valóban szép látvány az előbbi moesár 's egészségtelen posványosság és szemétdombok helyett a' Pécsvárad felé utazónak mind ezt szemlélni. De nem sokáig fogja mulatni az utazó szemeit mind ezen, mert ha a' város határszélétől folyást tartó iszonyatos rozsz ut könnyeket nem csak szeméibe, ugy bizonyosan útütköztetés okozta derék-fájása el fogja feledtetni vele a' diszes kényipar szemléletét 's mi legsajnosabb, ha ez így maradandó remélhetni ez utakrai ügyeleteségtől, hogy a' szegény teherhordó szekeres kénytelen lesz a' város határszélén megállani 's vállon vagy hengergetve szállítani terhet a' városba. Utile dulci. Br. B. J.

KÜLÖNFÉLE: Az özvegy esaszárné 's királyné ő felsége a' varasdi szegényeket gyámolító intézet számára 200 pgó forintot méltóztatott küldeni Erdődy György grófnak, mint az intézet elnökének. — A' legfőbb helyen helybenhagyott kulpai Zamanicza-társaság hivatalos kimutatása szerint 1838ban Sziszekről Károlyvárosba szállított: 1,650,000 mérő gabna, vagyis 1,300,000 mázsa; 4,000,000 borsdöngöng Marseille számára, vagyis 200,000 m.; kincstári természetk 100,000 m.; dohány 60,000 m.; rongy 40,000 m.; fagygyu, zsír és különféle czikk 30,000 m.; összesen tehát 1,730,000 mázsa. E' mennyiség az idén is fog szállítani, melly számot tehát csak ezért is legkevésbének vehetni, mert ha a' vasutak általában a' közönséges szállítási mennyiséget szaporítják, e' gyarapodás itt annyival bizonyosb, minthogy a' Kulpa gyakori hajózhatlansága sok kereskedési vállalatot már kezdetében elfojt 's meghusit. Mult évben nagy

monnyiségű áruozikket kelle szállítani Sziszeckről Lalbachba, az idén pedig Sziszeckről Károlyvárosba tengelyen, rendkívüli költséggel. Sz-k. —

N.-Kálló nov. utóján 's f. dec. elején különös történet szemtanúja volt: ugyanis Téglásról egy francia inas ide hozatván, orvosi gond alá bízott, mint ki minden este 6 óra tájban alvásnak látszó eszméletlen állapotban sok ollyással vesződik, mi tan egykor reá kedvetlen hatásu volt. A' beteg ez állapotban nagy erőt fejleszt 's egy este sem mulik, hogy vagy ne birkoznék, vagy párviadalt ne küzdene képezegetben, 's mindkettőnek törvényiben igen jártasnak látszik 's a' mi legkülönösb, birkozásban az egyensúlyt bámulásig tartja-meg. Ez állapotban szüntelen beszélget, de mások kérdését nem hallván azokra nem felel. Álltában becsukódnak szemei, 's idegzete olly érzékeny önmagára nézve, hogy pontosan levetkezik 's felöltözik, ruháit tévedés nélkül megtalálja 's ha illy képezegetben versenytársa megsebesíti, nyakkendőjét leoldozza, sebet bekötözi, 's okosan és szívrehatólag beszélget. Különösen első este azt képzelve, hogy párviadalban ellenese halálosan megsebesíté, sebet bekötözte 's barátja ellen így panaszkodott: „no, ugymond nekem már nincs barátom, de van ám sebem, tudom meghalok benne, oh be fáj! Istenem be nehéz olly helyen meghalni, hol az embernek sem barátja sem ismerőse! hol nincsenek jelen szülei: mit mond atyám, ha megtudja, hogy én barátomtól vett seb miatt haltam meg.“ Illy beszédei közt arczán a' legkeserűbb fájdalom tükrözőködé. Mások bajtársától földre terítettven, föleszmélte előtt valamely ismerősét szoligatá nevéhez 's fedde hogy nem mer hozzá jöni. Orvosi gond alatt annyira felüdült, hogy csak két este jött rá e' betegség, 's miután három napig a' nyavalya jelei nem mutatkoztak, az orvos, szabály-adás mellett elbocsátá, a' használt szerek bevételeit meghagyván 's különösen hogy bor- és szerelemtől tartózkodjék. És három este nem volt semmi baja Tégláson is, de újra erősebben lépé meg a' kórság, hihetőleg a' szabályok áthágta miatt. Most már két nap óta hosszabb ideig tart rohama (paroxisza) miben sapkáját 's mellényét összetépte, a' házfödére lábtón gyorsan fölment 's viszont lejött, az orvos házához egy más házhoz egy pajtását látogatni elballagott 's oda be nem juthatván az előtte ovásul bezárt ajtón, végre tánczolva a' rögzös utcán visszafordult az orvos házához, mi után nem sokára eszmélete visszafordult. Dec. 8-án este még 8 órakor sem tért baja vissza 's így tán el is marad. — A' dohánynak semmi ára itt 's a' lakosok az esetre eddigi dohánykereteiket burgonyával vagy kenderrel szándékoznak bevetni, ha illy keletü marad a' dohány.

A m e r i k a

Great-Western gőzös nov. 30-án érkezék meg Ujyorkból Bristolba 13 $\frac{1}{4}$ nap alatt. Sir Lionel Smith, volt jamaicai kormányzót is magával hozá, ki az egyesült státusokon utazott keresztül. Az ujyorki lapok tartalma főleg a' részvények 's gypot körül forog. Az kit illyes kereskedési hír nem érdekel, Maximilián császárral felkiálthat: „Hogyan? ha egy kalmár elveszté borsládáját, az egész országot föllármázzuk?“ Azonban Amerika kereskedési státus. A' congressus mentülelőbbi összegyűlését várják 's biztosan hiszik, miszerint az ugynevezett subtreasury-törvényjavaslat keresztülmenend. Floridában az indiánokkal háboru megújulásától rettegnek; 's igen aggódnak, miszerint Canadában új látás útend ki a' télen. — Jun. 16. gyűlt össze Chuquisacában a' bolíviai congressus 's még azon napon egy törvényjavaslatot fogada el, melly Velasco tábornokot mint ideigleni elnököt mindaddig hivatalában megerősíti, míg alkotmány-szerűleg történhetik meg az elnökválasztás.

A' bostoni Courier nov. 15-én következő levelet közöl Montevideo-bul sept. 16-rol: „Az ország folyvást ugyanazon rongált állapotú. Azon 5—6 ezer főnyi csapat, mellyet Rozas buenosayresi elnök küldött el Entrerio tartományból, melly az Oribe volt montevideoi elnök részire kiűtött mozgalmat pártolja, nem igen messzire táboroz Montevideo-tól, de úgy látszik, megtámadásra nem nagy kedvet mutat. Fructuoso Rivera, Banda-oriental mostani elnöke 2 ezer főnyi sereggel, az enterioi csapatok közelemben tanyáz, mellyek mozgalmait szemmel tartja. Egy kised haderő verődött össze Rivera megbuktatására, a' kormánycsapatok azonban már szétzaklaták. A' francia ostromzári sereg Montevideóban élelmi szerrekl látja el magát a' közelgő ostrom miatt.

S p a n y o l o r s z á g.

(Lapvélemény a' cortes-fölöszlátásról.) A' M. Chronicle már néhány hét előtt nagy szerencsétlenséget jósla Spanyolországnak a' cortes-fölöszlátásból, 's most, miután csakugyan véghez ment e' kormányrendszer, következéleg nyilatkozik annak következményiről; „Mit vétett a' cortes, mi némileg az udvar ezen lépté igazolhatná?“ A' cortes megerősíté a' szabadítékokat, Espartero tetteit helyeslé 's már földbirtokkal készüle megajándékozni a' katonákat. A' cortes bizonyosan a' költségvetést is megajánlotta volna; de a' kormány ezt nem is kívánta tőle. Ezenkívül a' cortes minden határozatit majd egészen egyhangulag hozá. Nem vádolható senki a' cortes, mint például a' francia vagy angol törvényhozó testet, hogy olly egyenlő hatalmu pártokra oszlott, melly mellett erőteljes minsterség nem képes magát föntartani. Soha nem leheté könnyebben erőteljes népszerű minsterséget alakítani, melly mind a' nép, mind a' hadsereg kívánatit kielégítette volna, mint épen most, mert a' szabadelműek jelenleg épen nem követelnek gyökeres javítást, vagy veszélyes rendszabályt. A' szabadelműek tökéletesen elégtelnek a' mostani kormányrendszerrel. Ismételjük tehát, miért, vagy melly párt kedveért oszlatta el a' minsterség a' cortes? Mi erre csak azt válaszoljuk, hogy a' minsterségnek ezen rendszabálya csupán francia befolyásnak tulajdoníthatandó. A' cortes-fölöszlátás csak Franciaország parancsára történt. Olvassuk csak az udvari lapokat 's látni fogjuk, mennyire szívén viseli a' francia udvar a' spanyol királyné meghasonoltatását a' szabadelmű párttal. De ugyan mire czéloz Franciaország vagy minstersége? Talán tory pártot akar ott fölláttatni, vagy újra félcarlosi pártot kíván fölbresztetni, olly elvvel, hogy csupán olly minsterség méltó föntartásra, melly kir. kegynek kö-

szóni alakultát? Oh, nem! Ez eszméket igen kedveli ugyan a' francia minsterség 's még azon rész 's, melly parlamentnek szereti magát nevezetni; de a' francia armánykolas egészen más lényeges hasznokra tüze ki czélt. Szerencsére egészen világosan szól madridi levelezőnk azon tárgyról, mellyet rég ismerünk, 's melly az egész politikai világ előtt nem titok többé. Ennek következtében nyilvánosan valónak mondhatjuk madridi levelezőnk állítását, 's fölvilágíthatjuk Európát Soult tábornagy haszon nem leső szándéka iránt. Bizonyos idő előtt francia társulat álla össze, melly a' philippini szigetekre pénzkölesönt ajánlott a' madridi kormánynak, de olly megjegyzéssel, hogy bátorságul nemesak jövedelmeit kívánja e' szigeteknek, hanem egyszersmind kormányzatát és függetlenül birhatóságát. Soult tábornagy rendkívül pártolá e' tervet; de mégis gondola, hogy jobb lesz, ha ő, Franciaország minsterelnöke, birandja e' nagy böcsü szigeteket. Azon föltét járula ugyan e' tervhez, hogy 20—25 év mulva a' kölesön visszafizetése után ismét Spanyolország tulajdona leend az említett kis szigetvilág, de ki ne tudná az illyes föltételek sorsát! A' spanyol minsterség mindazáltal nem meré egyezését adni az illy zsidóskodáshoz, míg független spanyol cortes létezett, mellynek számolni tartozék tetteiről, 's ezért kelle távoznit utból a' cortesnek. A' hazafiúi érzelmü pártot többsége daczára is mindennemü ígérét, ajándék 's íjesztés által elnyomni szándék, hogy Franciaország azon számos fáradozása, mellyel a' spanyol alkotmány ügyét előmozdítani törekvék, némi csekély jutalmul megkaphassa e' philippini szigeteket! Reményljük mindazáltal, miszerint a' spanyol polgárok és választók figyelemmel leendnek e' tárgyra, melly miatt új vérengzésbe szándékozik a' kormány döntenit Spanyolországot. A' jour. des Débats természetesen ismét taglalgatja a' spanyol ügyek mostani és jövő helyzetét. Halljátok francziák! engedjétek magatokat taníttatni francia statusbölcséitek által, kik még folyvást szükségnek tartják a' juliusi zendület tisztelését fitogtatni. Spanyolország, így szól hozzátok e' bölcsék egyike, az egyenlőség atkával van terhelve, 's ez igen rossz; illy iszonyu betegségtől ki kell gyógyítani Spanyolországot, még pedig zendülés által, mellynek czélja: új politikai és társulati viszonyokat megalapítani. Ezt akarja kiküzdeni a' spanyol minsterség, hogy tetszését nyerhesse meg a' francia kormánynak, 's ennek következménye csalhatatlanul az lesz, hogy az egyenlőséget kényuraság váltandja föl Spanyolországban. Egyébiránt a' föllengősdiek, Calatrava és baráti, nem ábrándozók. Ők már birtak egykor az országkormányt, 's megtudák alapítani a' mostani alkotmányt, 's minden, mit akarnak, csupán annyiból áll, hogy ezen alkotmányt föl kell tartani. 'S e' czéljokért koránsem törekszenek izgatáshoz nyulni, mikép azt az ugynevezett mérsékpártiak tenni jónak találják, kik elég szemtelenek nyilvánosan hirtelgetni, hogy vannak idők, mikben csupán a' bakó a' kormányzat egyetlen szükséges képviselője. Hol azon föllengősdie, ki olly vérszomjas nyilatkozványt bocsátott volna ki ajakin, mint e' mérsékpártiak? Valóban napokint újabb meg újabb példákba tapasztalhatni, miszerint ez ugynevezett mérsékpártiak semmi eszköztől nem irtóznak, mellyel zendülést vélnek gerjeszthetni, hogy kitűzött czéljaikat biztosan elérhessék. A' főnebbi vérengzési kormányelvet épen a' legutolsó tory lap nyilvánítá Madridban. A' jour. des Débats, melly szinte ellensége minden józan haladásnak, azt véli, hogy zendüléssel szükség megváltoztatni az ügyek helyzetét Madridban és középkori kényuraságot állítani föl a' mostani szabadság helyett. Valóban minden tulás nélkül mondhatni, hogy a' madridi események gyalázati szennyet vetnek a' királyné kormányára, 's legnagyobb mértékben aggasztók a' felsziget jövendőjére 's nyugalma nézve. Ha mégis a' mérsékpártiak valamelyik jelesb főnöke, például Isturiz, Martinez de la Rosa vagy Toreno vezetné az izgatást, ugy legalább várhatnók, hogy nem őrzöngés sülend ki a' dologból; de midőn Spanyolország sorsát és a' kir. rendeletek iránti felelőséget a' legelvetemültebb 's legelvtelenebb emberek kezében látjuk, minők Francisco Narvaez, Arzola, szóval a' legméltatlanabb 's legisméreltebb emberek Madridban, akkor csupán azt következtetjük, hogy ezek a' hajót zátonyra akarják hajtani, vagy egészen elmeríteni, 's hogy e' terv-létesítésre a' leggyalázatosb emberek állottak össze. Ez emberek épen nem reménylhetik, miszerint a' spanyol választókat erőszak nélkül arra lehessen bírni, hogy utóbbi választásukat megmátsák, 's olly többséget küldjenek cortesbe, melly egészen ellenkezőt akarjon a' mostanival. A' mostani minsterség semmitől nem fog irtózni, 's egyik erőszakosság a' másikat idézendü létre. A' néppárt meg fog néhány városban bukni, másokban pedig győzelmes leend, de minden esetre csak élet- és tulajdon-vesztéssel. Ha a' most polezon levő párt találna győzni, ugy minden esetre módosítani fogja az alkotmányt, egyházat, 's a' pairséget helyre állítandja, a' törvényeket rendőrséget, minden helyhatósági 's választási 's egyéb szokásokat pedig olly korlátlanul fogja változtatni, hogy a' szabadelműek csupán erőszak vagy új zendülés által fogják megszabadíthatni intézvényiket. Ha tíz évig váraoznának is a' föllengősdiek, de végre mégis ez utolsó eszközhöz nyulandnak, és bizonyosan czélt fognak érni. Félő azonban, hogy akkor majd a' körülmények miatt kényyszerülve látandják magokat az armányteljes intézvényekkel együtt a' trónt is megdönteni. Azon ut, mellyen a' kormányzó királyné halad Franciaország tanácsa következtében, egyenesen tisztá népfölségre vezérel. A' helyett, hogy nemzeti pártot gyűjtene össze maga körül a' kormányzó királyné, 's annak elvei után indulna, inkább két párt közé veti magát, 's magával együtt koronáját is koczkaztatja. Espartero szándékát épen nem nehéz kitalálni. E' tábornok, hogy maradandó befolyást biztosíthasson magának, az utóbbi cortesben határozott többséget tudott magának szerzeni. Ő sokkal jobban szeretne olly cortes, mellyben inkább egyeznének meg a' pártok egymással, 's hajlőbbak lennének egy férfinak engedelmesskedni, ki, mint hatalmas pártvéd, léphetne föl köztük. Espartero tehát örvend a' cortes-fölöszlátásnak,

a' nélkül, hogy azt helyeslené, vagy a' felelősséget magára vállalná, vagy legalább hadnagyinak engedné meg a' beavatkozást. Espartero látja a' kitörendő vihart 's polgárhaborút, és bizonyosan el van készülve arra, hogy végre annak idején lépjen föla' harczó pártok közt, 's Narvaez, társaival együtt, meg fog bukni, a' népzendülés pedig elenyészend. Ha Espartero dictatorság után vágnék, ugy most lenne arra legezelszerűbb alkalom; de illy ferde dicsvágyat nem várunk tőle. Ő a' mostani fordulatban egész befolyása ugy használja, mikép azt az ország nyugalma és alkotmányos trón biztos-lété kívánják. A' kormányzó királyné nem is képzei azon tetteket, miket jelleme rovására elkövetnek. Spanyolország utolsó fillére is elfogyott már, még pedig nem fegyverre, vagy adósságlerovásra, hanem csupán megvesztégesre és tüpénzre. Egész Madrid mondja, 's egész Spanyolország tudja, hogy csak illy eszközök által lehet polezon megtartani a' mostani ministerséget. Milly gyalázat ez az országra! Nincs valódi tanácsadója a' királynénak? Nincs okos diplomata, ki hízeltés helyett üdvös igazságot tudna mondani a' királynénak? Mi nem akarunk sértők 's méltánytalanok lenni a' kormányzó királyné iránt. Ő kitünő tanujeleit adá ügyességének, függetlenségének 's több más nemes és királyi tulajdonságának. De Ferdinand udvara igen rosz iskola volt, mert ott a' legkisebb ügyet sem leheté tisztába hozni ajándék nélkül. 'S habár a' királyné maga talán nem is keveri be magát illy aljasságokkal; de annyi bizonyos, hogy környezője nem irtóznak illyesmiktől. Meg kell azonban vallani, miszerint illy segédeszközök nélkül sokat kellene a' királynénak nélkülzeni; de mégis nyíltan meg kell ismernünk, hogy illy bánásmód nem egyezik meg az alkotmányos országokban divatozó nyilvánossággal, 's ha a' spanyol udvar és ministerség e' rosz uton még tovább halad, ugy bilincsekbe kerül az alkotmány 's vége a' nyilvánosságának. Képviselői gyűlést soha senki nem fog kormányozhatni, ki Ferdinand régi iskolájából származik. Illy próba 60 év óta már több kir. családnak okozá vesztét. Ha a' királyné jókor nem tér más önállóbb utra, ugy igen könnyen megtörténhetik, hogy végre harc támadand közte 's udvara közt, míg a' nemzet és mostani szabadelműek szinte egymással fognak küzdeni. Valóban siralmas állapot, és ohajtható, hogy minél előbb vége szakadjon ez inségnek! —

A n g l i a .

(A' newporti zendület némelly részletei. Lengyel gyűlés Londonban.) A' Times newporti levelezője azon felfűdözést közli, mikép a' walesi összeesküvés tökéletes összefüggésben áll az irlandi szalagférfiak zendületi merénnyel; miknek folytonos létezéséről mindazáltal Irlandban semmi bizonyost nem tudhatni. Nov. 28ikáról ezt írja e' levelező: „A' mai vallatások tökéletesen bebizonyíták, miszerint az összeeskütések törvénytelen esküre kényszeríték egymást; 's ha meggondoljuk, hogy a' merény egyik főbb intézője bizonyos Rock nevű irlandi volt, ki 1798 óta minden lítos merényben részesült, tehát teljes joggal mondhatjuk, miszerint az itteni összeesküvés szoros kapcsolatban áll az irlandi szalagférfiak ismét merénnyel, mellyek valamint igen nagy kiterjedésűek, ugy alattomosak minden fondorlatjokban.“ — Nov. 29ikén Londonban nagy számmal gyűlékeztek össze a' lengyel menekvők zendületjük évnapija ünneplésire. Az egyik felekezet a' politikai lakomákról híres korona és horgony-vendégfogadóban, a' másik pedig Exeter-Hall termében tartá gyűlését. Ez utóbbi helyen némi zavargás történt; miután ugyanis Stanhope ezredes és Birkbeck tr beszédet mondtak, 's az elnök, Youna, újabb indítványt akart tenni, rögtön e' kiáltás: „Bennowszki!“ harsant meg. Az ekép szólított férfi előlépett, 's ez leirhatlan zajra szolgált jeladásul. A' jelenlevő lengyel menekvők egyhangulag moszka kénnyel nyilatkoztak Bennowszkit és számosan meg akarták rohanni, kidobni szándékozván őt a' teremből. Dwernicki tábornok siker nélkül törekvék helyre állítani a' esündet. Bennowszki bizonyosan durva sérelmeket tapasztalt volna; de a' jelen volt chartisták minden erőszak ellen hathatósan ótalmazák őt. Miután végre ismét helyreállott a' esünd, nagy nehezen szóhoz segíté az elnök Bennowszkit, ki azonnal dörgő beszédet mondott Anglia politikája ellen, mellyet Russziára nézve követe, 's erős kifejezésekkel gáncsolá Durham küldetését, ki sz. Pétervárból visszatérte után nem atállá erősíteni, hogy az orosz kormány elleni vádak mind megannyi rágalom. Egyszersmind Anglia némelly belviszonyira is gúnyos és csipős megjegyzéseket tőn a' szónok, miket zajos tapsokkal fogadtak a' chartisták. E' kifakadások után honosinak átkai közt hagyá el barátival a' termet. —

(Windsorpalotát ismét egy holdkóros szerelmes látogatja meg.) London, dec. 2ikán: „Howell és James drágaközü-készítők 4 ezer fontnyi becsü díszszekrényt csinálnak, mellyet Albert hg. „Anglia szép rózsájának“ szándékozik menyasszonyi ajándékuul nyújtani. Ez alatt mindazáltal ismét uj vőlegénye akadt a' szeretetre méltó királynénak. Pénteken este tizedfélkor ugyanis egy tisztos öltözötű férfi a' hosszú faszor ellenében levő magos vaskapura kapaszkodék a' kir. palota előtt, honnan egyenesen a' kastély kapujához sietett, e' szótát intézvén a' kapushoz: „En be akarok boesáttatni, mint Anglia királya. A' kapus azonnal észre vevé, kivel van dolga, 's legnagyobb tisztelettel felelé: „Igen jól van, fölséges uram, csak méltóztassék várakozni, míg kalapomért megyek.“ Nem sokára visszatért a' kapus és esündesen palotába vezeté az idegent, hol a' felügyelő rendőrtisztnek adá őt által. Megmoztván zsebeit, több rendű iratot, 17 font sterlinget 's becses aranyóráttaláltak nála. Az őrházbul másnap a' palotába vezeték őt, hol a' házmaster és windsori hatóságelnök azonnal vallatásához kezdenek. Neve John Stockledge ez uj királynak, ki egyebiránt társa egy manchesteri nagy kiterjedésű thea-kereskedésnek 's már kétszer volt örültek házában, honnan nem rég boesáták őt el, mint tökéletesen kigyógyultat. A' vallatók egyik kérdésére ezt válaszolá: „En épen olly férfi vagyok, mint mások, kik feleséget keresnek, nőt kerestem, 's azért jövék Windsor-palotába. Egyebiránt pedig Anglia kirá-

lya vagyok.“ Előleg csak Londonba szállíták a' szerencsétlen örülte, ki kültömben feleséges és 2 gyermek atyja, 's tudára adák hollétét családjának.“ —

(Vélemény a' keleti ügy mostani helyzetéről.) A' Courier legközelebb száma így vélekedik e' tárgyról: „Anglia tervé oda ezélez, hogy Egyiptus birtokában halálaig hagyassék meg M. Ali; Szyria kormányzása pedig adassék fiainak, az acrei basaságot kivéven: melly ismét vissza lenne adandó a' portának. Franciaország ellenben örökre biztositni kívánja az alkirálynak Egyiptus felsőségi bírását egész Szyriával együtt, az adanai kerületet kivéven, 's ezenkül még Candia szigetét is. Russzia Brunnow általazon kívánatát fejezteté ki Londonban, hogy ő kész Anglia követelésit támogatni, haszabad leend Konstantinápolyt hajóhaddal és szárazföldi katonasággal ótalmazni, következőleg veduraságot gyakorolnia Törökország fölött, egyszersmind kikötvén, hogy az angol hajóhadnak tilos legyen a' dardanellákba vitorlázni. Ezek azon főpontok, mellyek körül e' három vetélkedő hatalom kívánati forognak, 's miktől a' három közül egyiknek sincs kedve távozni, valamint szinte egyik sem akar engedvények által a' másikhoz közelíteni. Lajos Fülöp épen nem palástolgtatja, miszerint őt csupán legyőzhetlen akadály vagy kényszerítés bírhatja távozásra politikai eszméitől. Illy bekövetkezés azonban épen nem valószínű, mert semmi kül- vagy belföldi viszonyra nézve nem egyezik meg a' francia nép véleménye a' királyéval annyira, mint épen a' keleti kérdésben. Tulajdon igen hiteles magányos leveleink is egyhangulag bizonyítják, miszerint a' király és ministerség egyenlő makacssággal ragaszkodnak a' főnebbi kívánathoz, még pedig az egész nemzet által partolttatva. Tanusítja ez állítást még az is, hogy Franciaországot már Candia bírásával kínálák meg, ha M. Ali elhagyván, a' török érdek mellett szándékozik nyilatkozni. Ez ajánlatot nem fogadá el Franciaország, hanem rendkívül kecségetőnek lelé azt Lajos Fülöp. Törökország 's Egyiptusra nézve tehát olly lényeges vélemény különbség uralkodik a' londoni és parisi kormány közt, minőt csak gondolhatni; 's e' különbséget a' konstantinápolyi angol és francia követ is érezteti egymással, kik jéghideg közönyösséggel bánnak egymás ellenében, Russzia ez alatt épen nem viseli magát hanyagul, hanem ravasz kémszemmel kíséri a' két hatalom minden mozdulatát, hogy lehető legnagyobb sikerrel használhassa a' netalan kinalkozandó kedvező alkalmat; mindenek előtt pedig Ibrahim előnyomulását ohajtja, hogy csakugyan kényszerithesse segítség elfogadásra az elérülő portát. Ibrahim szinte harc után eped, 's Meh. Ali semmit nem ohajt inkább, mint minél előbb orosz zsoldosak ellen vezetheti győztes arabjait, 's a' diadalt bizonyosnak tartja. E' lázas ingerültség közt csupán Ausztria marad nyugott szemlélője a' történeteknek, és figyelmes őrszemmel kíséri Russzia mozdulatit, Egyiptussal pedig keveset gondol; mert érdekeit csupán Konstantinápoly sorsá tárgyazza; 's e' tekintetben tökéletesen nyugott lehet Anglia.“ —

F r a n c z i a o r s z á g .

(A' kormány katonaságot szállit Algirba.) A' Moniteur hivatalosad jelent a' háboru-kiütést Algirban azon megjegyzéssel, mikép a' király kormánya mindent serénykedik elkövetni, mit Franciaország méltósága szükségessé tesz. Parancsok indultak az illető hatóságokhoz, mellyek szerint tüstint, mindenféle hadiszer fog Algirba szállittatni; 25 ezer ember rögtön fegyverbe lépnd. E' nyilatkozatra ezt jegyzi meg a' Temps: „A' ministerség mint látszik, eleinte hosszas nyilatkozványt akart köze boesáttani a' Moniteurben, de utóbb a' főnebbi néhány szó mellett maradá tanácsosabbnak vélte. Hiteles hírek szerint már 9 ezer ember indult meg Algir felé, 's még legalább 20 könnyű lovasdandár követi el a' mennyiséget, lehető legrövidebb idő alatt. Ezenkül még annyi katonaság fog indulásra készen tartatni, mennyit Franciaország böcsületének föntartása megkíván. Mondják, mikép Soult tábornagy, mihelyt Valée hivatalos tudósítását olvasá, azonnal ajánkozék Orleans hggel Algirba utazni, mit azonban nem fogadá el Lajos Fülöp, ki semmi arért nem akarja ministerségét csonkítani. Beszéli azt is, hogy a' király 3 fia engedelmet kért e' háboruban részesülhetésre. Kivánatos, hogy a' király ezek kérelmét is utasítsa vissza, valamint a' tábornagyét nem fogadá el, mert háboruban, bedúnok középett, 's olly tartományban, minő Al i, mindenkor terhes zavarra szolgál alkalmul a' kir. hg. kinek bátorságot tetem s haderővel kell őrzeni, 's ki ez okbul minden mozdulatát korlátzza a' hadseregnek. Nem tagadhatni ugyan, mikép némelly alkalomkor igen helyesen teszik a' kir. hgek, ha sergeink előcsapatit előtt mutatják magokat; de a' jelen esetben épen szükségtelen 's fölösleg azt tenniök. Ilire jár még, miszerint Bugeaud tábornoknak paraucsnokságot ajánlott volna a' kormány; ezt azonban lihetőleg csak epigrammának kell tartani a' tafnai szerződésre. Valée tábornagy hivatalos jelentéséhez számos nagylító adatot csatlanak az algiri francziák magányos levelei, mellyek közül néhány fényes győzelemről is emlékeznek, mellyet Buffarik vidékin Lamoriciere ezredes az arabokon vitt ki. Egyebiránt annyi csakugyan bizonyos, miszerint Orleans hg személyes böcsülete mulhatlanul kívánja, hogy megmutassa magát Algirban, most, miután valódi háboru ütött ki, ha jönnek talála béke közepén ünnepi hadijárásban tüntetni ki magát, mert különben majd könnyen kétségbe vonhatnák bátorságát.“ —

(Abdelkader zendítő levelei.) Ain-Maadibul visszaérkezte óta folyvást az arab főnököket zendité Abdelkader a' francziák ellen. Következő levelei nem rég a' francziák kezeibe jutottak. Az első Mahmud-ben-Znedi seikhez van intézve, a' francziák egyik frigyesehez és így hangzik: „Üdv, áldás, és allah irlalma reád! Te muzelman vagy és muzelmannak fia, mikép birsz lelki vád mardosási nélkül eltávozni az izlamtól? Pedig jól tudod, hogy szeretlek és böcsüllek, 's nem is tevék semmit, mi által sértve érezhetéd magadat. Szakadj el az istentelenektől, 's isten és allah ótalma leend veled. Rövid idő mulva hozzád jövék, ha

istennek úgy tetszik. Achmed-Razuk szeid, e' levél átadója, közbenjáróul szolgál nekünk. Ő bizonyossá tehet téged, hogy tőlem mindent megkapsz, mit kívánni fogsz. Üdv reád! " A' másik Abderrhamanhoz van intézve, 's tartalma imez: „Tudjátok meg, hogy már nem élünk békeben többé a' hitlenekkel, 's hogy kiűzendjük őket hazátokból, ha allah úgy akarja. Nem sokára hozzátok jövünk; tartsátok magatokat készen háborúra. Allah csupán azért emelt föl engem, hogy vallását ótal-mazzam 's legyőzzem ellenségit, kik több istent imádnak. A' muzelmánok váljanak tövissé a' keresztyének szemében.“ Husseinhoz: „Leveledet kaptuk, 's láttuk belőle, hogy a' hitlenek miatt elhagyád országodat. Semmitse meg űket allah! Ti rendtelenségben élték és látni vágytok bennünket. Legyetek türellemel; allah segitend bajotokon, mert köz-tünk és a' keresztyének közt már nincs béke többé; nincs egyéb temi-valónk, mint háborut viselnünk, és isten segélyivel mindenütt legyőzend-jük a' keresztyéneket. Legyetek készen és gyűjtsétek össze a' muzelmánokat; rövid idő múlva nálatok leszünk. A' keresztyéneket kiűzendjük hazátokból 's ti vissza fogtok oda térhetni, mert allah örökre győzel-met ígért nekünk.“ Ez iratokból világosan látszik bebizonyulni, mikép Abdelkader régóta háborúra van elhatározva, de egy parisi levelező el-lenkezőleg vélekedik, mondván: „A' szükségtelen 's okatlan bibani vál-lolat, melly oly rendkívül ünnepezték, meghozá keserű gyümölcsit. Egész Algír lángba borult; táborszemeinket fölkonczolák az arabok, 's gyar-matinkat mindenütt tönkre tevék. Ez azonban nem is történheték külön-ben, mert az egész bibani vállolat minden egyes része csupán mind meg-amnyi állapása a' Tafna melletti szerződésnek. Valée tábornagy kötött ugyan ez iránt némi előleges szerződést Mulad-ben-Arats-al; de Abdel-kader nem hagyá helyben a' tafnai szerződés e' kiterjesztését, sőt több-ször ünnepelesen nyilvánítá, hogy abban soha nem fog megegyezni. Az emir híven megtartá a' tafnai szerződést. E' szerint e' harcban, fáj-dalom! nem küzdend mellettünk az igazság. Katonáságunk nagyobb része kórházakban fekszik, és épen most kelle Valée tábornagnak e' botor-ságot elkövetni, mellynek mulhatlan következményét, véres háborut, előre láthatá. Alig fogja már most 80 ezer ember is felsőségünket tartó-san megalapíthatni Algírban.“ —

(Elfogatások a' pokolerómú miatt.) Paris, dec. 31-án: „A' mont-pensieri utczában történt merény szorgalmas kutatása után három férfi jöve súlyos gyanuba, annak eszközlése miatt. Az egyik korábban elfoga-tott, a' másik ellenben csak most jutott a' rendőrség hatalmába. Ezutób-biak egyike, a' Gazette des Tribunaux szerint, bizonyos Duval Károly Napoleon, a' másik pedig Beraud nevű tanuló. Ez utóbbi 22 éves 's már többször volt politikai merény miatt vádállapotban, 's leginkább azzal tévé magát gyanussá, hogy a' durranás után azonnal eltűnt lakából, 's különböző helyeken lappanga. A' rendőrség néhány nap múlva reá ismert, ámbar szakállát leborotválta 's vendég-haját viselt, hogy oly könnyen fölne fűdözthetessék. Beraud nem akará önként követni a' rendőrt 's töltött pisztolyt és tört ragadott ótalmaul, de utóbb csakugyan engedni lón kény-telen az erőszaknak. — Reggel egy fiatal ember, kit a' republicai tár-sulatok egyikéhez mondanak tartozni, minden ok nélkül egy városajdu-ra lövé ki pisztolyát; a' sebtán veszélyes, és a' tettes fogva van. — Du-rand, a' Capitale vezérszerkesztője, ma reggel 6—7 óra közt elfoga-ték. Délután kihallgatá őt Zangiacomi, a' nyomozóbíró, 's azonnal sza-badon bocsáttatá. — St. Honoré külvárosban egy kapust fogata el a' rend-őrség, mivel gyanuban állott, hogy törvényes üldöztetés alatt levő egye-dek ótalmaúra helyet adott a' házban. — Amale kir. hg zászlóaljparancsnok-ká lón.“ — Lerminier ismét próbát tón nyilvános leczkái megkezdési-vel; de újra kudarcot vallott. Mintegy 400 hallgató jelent meg ez al-kalomkor; de alig lépe tanítószékre Lerminier, 's minden oldalról fű-tyolés, dobogás hangzék, e' kiáltozás kíséretében: „Le a' hittagadóval!“ Lerminier többször tett próbát szólásra; de mindannyiszor leirhatlan zaj támadott, 's végre csakugyan távozni lón kénytelen. Leczkéit bizonytalan időre ismét fűlfüggeszté az oktatás-ministerség.“ —

(Parisi őrzöngés Orleans hgért. Elegy.) Paris, dec. 5-dikén: „A' francziák híresek azon vágyuk miatt, miszerint mindent utánzani szeret-nek; így most, mint látszik, azon szerencsétleneket szándékoznak után-zani, kik Angliában szerelmesek a' királynéba 's e' miatt örültek házá-bajutnak. Mivel azonban a' férfiak már tullestek Parisban illy emberi gyön-geségeken, tehát a' szabadság után esengő hölgyek követik regényes dü-hökben az angolokat, és szerelmi tárgyul Orleans hget választják ki ma-goknak. Bizonyos Lapipe Mari nevű kisasszony kezdé meg e' sort 's már őrzöngésig vivé a' szerelmet, mert néhány nap előtt a' tuileriákba törek-vék nyomulni, hogy végre megnyerje a' királyné 's király egyezését össze-keeléséhez Orleans hggel. Előleg gyógyintézetbe küldék a' boldogtalan lyányt, 's mondják, hogy Orleans hg némi nyugdíjt rendelt neki. Ha ez való, úgy bizonyosan sok parisi hölgy követend e' példát. — Azon fia-tal ember, kitegnap a' városajdura lött, aranyműves inas, Barthélémy; tette okán azt mondá, miszerint aprilban törvényszék előtt volt, 's azért akará magát megboszulni. A' városajdu egyébiránt nincs veszélyben, mert sebe csak könnyűszerű. — A' Szajnában egy csomót találtak, melly-ben a' montpensieri utczában találhoz egészen hasonló pokolerómú volt. Tulajdonosa hihetőleg félelemből dobá azt vízbe. — A' kormány sokkal nagyobb haderőt küldé Algírba, mint minőt Valée tábornagy kívánt. Ezzel alkalmasint nagy segélyforrásit akará kitüntetni Franciaország, hogy annál inkább elriaszthassa ellenségeit. — December 4-diki határozatában 19,987,000 franknyi rendkívüli hitelt nyitá meg a' hadministerségnek a' király. —

Dánia.

(A' dán király meghalt.) Kopenhág dec. 3-ki lapok szerint: „Ma kilenczédfélkor reggel tetszék a' mindenhatónak ű felségét VI. Fridrik ki-rályt 3 héti folyvásti gyöngékedés után, fekvő betegség nélkül, élte 72, uralkodásának pedig 32 évében szelid és nyugalmas halállal magához szó-lítani. Délben 12 órakor Krisztián hget királylyá kiálták ki; Multke Otto gr. titkos statusminister ugyanis a' király 's többi minister és osztály-főnökség 's országos tisztviselők jelenlétében ű fels. palotája erkélyére lé-pe ki, 's ott háromszor harsány és kitűnő hangon kiáltá: „VI. Fridrik meg-halt! Sokáig éljen VIII. Krisztián király! melly kiáltást mindenkor azon-nal dob 's tárogató között ismétlé a' kir. hírnök. Erre VIII. Krisztián ki-rály kilépe az erkélyre 's üdvözlé az összegyűlt néptömeget. A' kir. hir-nökök, testőrségi osztálytól lóháton kísértetve, ősi szokás szerint min-den utcán 's téren ismétlék a' főntebbi kikiáltást. Ugyanazon nap udv. gyászt öltének. 11 órakor a' városban állomásozó katonacsapatok és pol-gári katonaság dobpörgés által illető gyűléshelyeikre hívtak össze, hol a' város kormányzója jelenlétében, az új királynak hűséget esküvének. A' városkapuk reggeli 11-től délutáni 5-ig esukva voltak; 4 órakor kezdé-nek a' város minden harangjai zugni 's ezután minden reggel 10-től 12-ig, délután 4-től hétig teendik azon szolgálatot.

VI. Fridrik király született 1767 jan. 28-ikán, nagykoruvá lón 1784 april 14-kén 's ekkor atyjának VII. Krisztiánnak uralkodótársává emelték; 1808 örökölte atyjától a' koronát 's 1815 koronázták meg; 1790ben házasodott meg 's 8 gyermek, 2 fiu, 6 leány, atyja lón, a' 8 gyermek közül most már csak két leány él. VIII. Krisztián új király Fridrik hgnék, ki 1805 dec. 7-én halt meg, fia 's feltestvére VII. Krisztiánnak, született 1789ban.

Olaszország.

Olasz határokrul, nov. 27-én: Lambruschini bibornok és Latour-Maubourg gr. francia követ között heves szóváltás támadott Bordeaux hg elfogadtatása miatt. Latour-Maubourg gr. már korábban azon biztosítást nyeré, miszerint Bordeaux hg nem jövend Rómába. 'S ugyanazon napon, mellyen Lambruschini bibornok jegyzék által tudatá a' követtel e' bizto-sítást, érkezék meg Rómába a' hg. Természetesen e' miatt fölötte boszan-kodék a' gr., a' bibornok azonban tökéletesen igazolá magát, megtagad-ván Bordeaux hg-tül a' kívánt utlevelet 's ez Rómába idegen utlévellel utazott, mit a' római udvar nem gátolhatott. A' követ ebben megnyugott, azon kívánatát fejezvé ki, miszerint a' hg-gel ne fejedelmileg bánjanak 's a' pápához udvarlásra ne bocsássák, mit, állítása szerint, meg is ígér-tek. Mind e' mellett is bemutaták ű szentségének Bordeaux hget, miért a' francia követ annyira felingerült, hogy utlevelet szándékozik vissza-kérni, mihelyt erre kormányától fölhatalmazást nyerend. A' dolog igen nagy figyelmet gerjeszte 's Rómában a' francia udvarrali komoly szaka-dástul rettegnek. —

Turin, dec. 1-jén: Izabella spanyol királyné megismertetése udvarunk által, mint hiszik, nem fog sokáig késni. Ugy látszik, az anyagi ér-dekek itt is kivitták a' felsőséget. Ez azonban legkevésbbé sem gátolja, miszerint d. Carlosnak Bourgesban letartóztatásán legmélyebb szívből ne sajnálkozzanak. Ez pedig nem annyira politikai nézetből történik, mert bár mennyire pártolja is udvarunk d. Carlost, meg van arról tökéletesen győződve, miszerint a' trónkövetelő jelenléte Spanyolországban Cabrera hadi munkálkodásit csak gátolná; hanem részvétebből sajnálkozik rajta, hogy a' francia kormány őt szabadon nem bocsátja; Lajos Fülöp először haj-ló volt d. Carlosnak utlevelet adni Salzburgba; de győzött a' francia ministerség ellenkező véleménye 's a' trónkövetelő fogsága bizonytalan időre meghosszabbított, miután szabadon bocsáttatását a' felszöket ki-békülésétől függeszték föl. Salzburgi levél szerint, már nov. első nap-jain várták d. Carlos megérkezését e' városba 's mindent elkészítének illő elfogadtatására. Jövendő léteéről azon hatalmak, kik a' baszk harcban gyá-molíták, bőkezűleg gondoskodtak. Az évi segély fél millióra fölrug. Azon-ban igen aggodnak, miszerint a' trónkövetelő tavasz előtt aligha kiszaba-dul, mert Cabrera e' télen keresztül könnyen föntarthatja magát a' jár-hatatlan bérczek között Aragoniában. — Bordeaux hgnek Rómából Livor-noba utazása nem valósult, sőt a' hg az egész telet e' városban szán-dékozik tölteni. Nov. 23-dikán végre csakugyan leheté szerencsés pápa ű szentségének személyesen udvarolhatni, mi a' francia ottani követet rend-kívül boszantja.

Törökország.

(Horace Vernet az alkirálynál.) A' marseillei Sémaphore alexandriai nov. 6-diki iratot közöl: „Ma Cochelet bemutatá az alkirálynak Horace Vernet képfestőt, kit a' basa szép 's kifejezésteljes arcza egészen meg-lepe. 'S udvarlat után ezt mondá: „Legélénkebbül lebeg előttem ez arcz 's minden további tanulmány nélkül lefesthetem azt.“ Horace Vernet hol-napután Kairoba utazand, a' bonapartei csatateréket Egyiptusban és Szy-riában, valamint a' nezbii csataterét is le akarja rajzolni. Holnap ismét meg-látogatja a' basát palotájában, kinek jelenlétében a' haremtem veendi föl daguerreotyp által. Horace Vernet az alkirálynak mondá, miszerint Euró-pában nagy figyelmet gerjeszte a' nezbii csata 's általányosan méltányol-ják mérsékét. A' basa erre ekkép válaszolt: „Ez még sem gátolja a' con-sulokat, nálam gyakori meglátogatáskor kemény hangon szólani és épen Cochelet az, ki szigorubbán beszél, mint a' többi; mind e' mellett is be-csülöm 's tisztelém őt.“ —

Konstantinápolyi nov. 3-ki irat szerint: „Egy pénztözsér 50 millió ft. szándékozik adni kölcsön a' török kormánynak. A' szmyrnai és saloni-chii várnok jövedelmü lennének az adósság-visszafizetési források. Ez 50 millió fr. főleg a' földészettelémozdítására és nyilvános tanítóintézetek fel-állítására fog fordíttatni. (?) Száz ifju fog azonnal Európába utazni.